

Visie op medezeggenschap cliënten

Geschreven door de afdeling Medezeggenschap, in samenspraak met
de CCA/CFA-werkgroep WMCZ2018.
Versie: definitief augustus 2023

Inhoudsopgave

	Pagina
Vooraf	3
Gebruikte afkortingen	3
Inleiding	3
Basis van de medezeggenschap	3
Medezeggenschap cliënten bij Abrona	4
Uitgangspunten	5
Medezeggenschap van cliënten	5
Medezeggenschap door familie	5
Lokale structuur	6
Centrale structuur	6
Borging	6
Tot slot	6

"Medezeggenschap is verankerd in alle lagen van de organisatie. Iedereen doet mee. Er wordt geluisterd naar elkaar. Informatie is duidelijk en wordt gedeeld. Er is dialoog. Het uitgangspunt is altijd het belang van de cliënt. Iedereen neemt hier de verantwoordelijkheid voor."

- input werkgroep WMCZ2018 op visie medezeggenschap cliënten, november 2020 -

Vooraf

Daar waar in deze visie *familie* staat, kun je ook *wettelijk vertegenwoordiger/verwant* lezen.

Daar waar in deze visie *hij/zijn* staat, kun je ook *zij/haar* lezen.

We hebben gekozen voor de term *medezeggenschap cliënten*, daarmee bedoelen we cliëntmedezeggenschap door cliënten en familie.

Gebruikte afkortingen

WMCZ2018	Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen 2018
CCA	Centrale Cliëntenraad Abrona
CFA	Centrale Familieraad Abrona
LCR	Lokale Cliëntenraad
LFR	Lokale Familieraad
RvB	Raad van Bestuur
Zorgmanager	Verzamelnaam voor regiomanagers, manager Participatie, manager Behandeling & Expertise.

Inleiding

In deze notitie staat de visie op medezeggenschap van cliënten bij Abrona en hoe dat is georganiseerd. De visie op medezeggenschap van cliënten is in 2017 tot stand gekomen. In 2022 is deze herzien op basis van de WMCZ2018 en input van de werkgroep WMCZ2018, bestaande uit een afvaardiging van de CCA en CFA.

Basis van medezeggenschap

De visie op medezeggenschap van cliënten bij Abrona is gebaseerd op:

- De WMCZ2018
- De driehoek cliënt-familie-medewerker
- De missie en visie op ondersteuning
- Het verhaal van Abrona
- Governance code zorg

WMCZ2018

De WMCZ2018 regelt taken en bevoegdheden van de cliëntenraad en geeft ook aan wat Abrona moet doen om cliëntenraden in stellen, met de bedoeling dat cliënten daadwerkelijk kunnen meepraten, adviseren en meebeslissen over het reilen en zeilen in de organisatie.

Driehoek cliënt – familie – medewerker

Uitgangspunt voor de visie op medezeggenschap is 'gelijkwaardigheid in verscheidenheid'. Vanuit de driehoek hebben alle hoeken een eigen, unieke en gelijkwaardige positie. Medezeggenschap komt het beste tot zijn recht wanneer de driehoek zich met elkaar verbindt met het gezamenlijk doel: medezeggenschap van cliënten.

Deze driehoek is overigens ruim; ook anderen die een directe rol vervullen in het leven en welbevinden van de cliënt maken deel uit van de driehoek.

De missie en visie op ondersteuning

- Ontmoeting tussen mensen
- Respect voor het unieke individu
- Mogelijkheden voor ontplooiing

Uitgangspunten voor de visie op medezeggenschap van cliënten zijn de missie en visie op ondersteuning van Abrona die alle mensen omvat, niemand uitsluit en dus iedereen 'insluit'. Ieder mens is uniek en onvervangbaar, met ieder zijn eigen wensen, behoeften, waarden, talenten, mogelijkheden en beperkingen. Ieder mens is een individu dat het in zich heeft samen met anderen te leven, samen te genieten van elkaars sterke kanten en elkaar te helpen met de kanten die meer aandacht vragen. Respect en solidariteit zijn sleutelwoorden.

Het verhaal van Abrona¹

Het leven laat je niet zomaar aan je voorbij gaan. Ieder mens wil regie op zijn leven. Medezeggenschap van cliënten gaat over datgene wat direct van invloed is op het leven van cliënten. En dat gaat niet enkel over het dagelijks leven. Dit gaat ook over de invloed die hij kan uitoefenen op de besluitvorming bij Abrona.

Governancecode zorg

Het samenspel tussen formele medezeggenschap (lees: wet- en regelgeving) en informele medezeggenschap (lees: de dialoog die van invloed is op besluitvorming) wordt in de governancecode benadrukt. Door enkel de focus te leggen op formele medezeggenschap, kan dit leiden tot strak volgens de regels handelen. Zonder de bedoeling ook in het vizier te houden. Daarom is beide nodig en beide vertaald in de visie op medezeggenschap cliënten.

De visie op medezeggenschap gaat uit van wat cliënten kunnen en willen. Abrona ondersteunt en coacht bij de dingen die cliënten moeilijk vinden of niet (meer) goed kunnen. Het doel is altijd maximale medezeggenschap om zo zelfstandig, prettig en zinvol mogelijk vorm en inhoud aan het leven te geven.

Medezeggenschap cliënten bij Abrona

Medezeggenschap is een groot goed bij Abrona. Medezeggenschap is zo dicht mogelijk bij de cliënt georganiseerd. Mensen met een verstandelijke beperking hebben een belangrijke stem bij het nemen van besluiten.

Op lokaal niveau is meedenken en meepraten over besluiten georganiseerd in de LCR, in huiskameroverleg/werkoverleg en in de LFR. Is er geen LCR of LFR aanwezig, dan zullen onderwerpen besproken worden met een representatieve delegatie van cliënten en verwanten. Hiermee wordt bedoeld een groepje cliënten/verwanten van de locatie dat op dat moment als een cliëntenraad conform de WMCZ2018 wordt gezien. Het is de verantwoordelijkheid van Abrona om de medezeggenschap te regelen in het geval er geen lokale cliënten- of familieraad is. Medezeggenschap cliënten is centraal belegd bij de CCA en CFA. De CCA en de CFA behartigen de gemeenschappelijke belangen van de cliënten van Abrona in de Wet langdurige zorg, conform de WMCZ2018.

Er is geen onderscheid tussen een cliëntenraad en een familieraad; beide raden zijn gelijkwaardig aan elkaar. De wetgever wil de positie van cliënten versterken. De familieraad kan de inbreng van de cliëntenraad versterken op onderwerpen die de cliëntenraad zelf niet wil of kan behandelen.

¹ In 2022 is Het Verhaal van Abrona tot stand gekomen.

Uitgangspunten

- a. Individuele zeggenschap (het eigen beslisrecht) van cliënten is de basis voor medezeggenschap;
- b. Medezeggenschap begint zo dicht mogelijk bij de cliënt;
- c. Wettelijke veranderingen kunnen aanpassingen in de organisatie van de medezeggenschap van cliënten en familie bij Abrona noodzakelijk maken;
- d. Voor daadwerkelijke medezeggenschap is een cliëntgerichte cultuur in alle lagen en op alle niveaus van de organisatie noodzakelijk: een cultuur van luisteren, informeren, dialoog, actie indien nodig, toelichten en verantwoording²;
- e. Cliënten en familie die toetreden tot cliënten- en familieraden zijn het eens met de visie van Abrona op medezeggenschap van cliënten;
- f. Leidinggevenden op de verschillende organisatieniveaus van Abrona nemen verantwoordelijkheid in de uitvoering en kwaliteit van medezeggenschap cliënten richting cliënten en familie. Zij zijn de formele gesprekspartner van de cliënten- en familieraden;
- g. De organisatie/leidinggevenden, de cliëntenraden en de familieraden hebben ieder een eigen verantwoordelijkheid in de uitvoering en kwaliteit van medezeggenschap cliënten;
- h. De cliënten- en familieraden van Abrona stemmen lokaal of centraal met elkaar en met de achterban af;
- i. Goed georganiseerde medezeggenschap bevordert de kwaliteit van de zorg. De medezeggenschap is daarmee onderdeel van het kwaliteitssysteem van Abrona;
- j. Binnen Abrona is inspraak georganiseerd. Op centraal en lokaal niveau worden er afspraken gemaakt hoe cliënten en familie inspraak kunnen uitoefenen over zaken die direct van invloed zijn op het dagelijks leven van cliënten.

Medezeggenschap van cliënten

Medezeggenschap begint bij de zeggenschap, de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid van de individuele cliënt om beslissingen te nemen.

Medezeggenschap is de invloed op besluitvorming. Medezeggenschap wordt zo dicht mogelijk bij de cliënt belegd.

Het is vanzelfsprekend dat cliënten worden betrokken en gehoord bij zaken die direct invloed hebben op het dagelijks leven, zoals op het gebied van wonen, zorg, werk en vrije tijd. Een aantal belangrijke voorwaarden om medezeggenschap van cliënten te bevorderen zijn:

- De onderwerpen en de betekenis ervan tijdig, duidelijk en op de cliënt gericht aanbieden.
- Dat de cliënten cursussen over het meedoen aan een cliëntenraad kunnen volgen.
- En dat de cliëntenraad ondersteuning kan krijgen van een professionele, onafhankelijke³ coach.

Medezeggenschap door familie

Abrona vindt medezeggenschap van cliënten door familie ook belangrijk. Daarom is er naast een Cliëntenraad, bestaande uit cliënten, ook een Familieraad, bestaande uit familie van cliënten. De familieraad behartigt samen met de cliëntenraad de belangen van de cliënten.

² Zie ook de rapportage projectgroep cultuur en gedrag van oktober 2014: 'Niet alleen anders organiseren, maar ook anders doen. Cultuur & gedrag bij Abrona in Verandering'

³ Onafhankelijk betekent: de coach is geen lid van het begeleidingsteam en geen familie van een cliënt.

De familieraad zoekt actief samenwerking en afstemming op over onderwerpen, zoals instemmings- en adviesvragen. In de werkzaamheden en het handelen van de familieraad staan het cliëntperspectief en de collectieve belangen van de cliënten voorop.

De CCA en CFA brengen bij voorkeur één gezamenlijk advies uit.

Lokale structuur

Op de locaties van Abrona worden de lopende zaken met cliënten in het huiskameroverleg of werkoverleg besproken. Deze vorm van overleg is de basis voor de lokale medezeggenschap. Afhankelijk van de situatie ter plaatse wordt dit kleinschalig cliëntenoverleg ondersteund door begeleiders.

De LCR en LFR zijn gekoppeld aan een locatie, die onder leiding van de teamleider staat. De teamleider is de formele gesprekspartner van de LCR en LFR. In de uitvoering kan, in overleg met betreffende raad, een begeleider zaken overnemen van de teamleider.

Centrale structuur

De centrale medezeggenschap van cliënten van Abrona krijgt gestalte in de CCA en CFA. De formele gesprekspartner is de RvB. In de uitvoering kan, in overleg met de betreffende raad, een (regio-)manager zaken overnemen van de RvB.

Er is een agendacommissie waarin wordt afgesproken hoe de CCA de CFA onderwerpen behandelen en verdelen.

De CCA wordt ondersteund door een coach of adviseur medezeggenschap. Ook voor de CFA is ondersteuning door een adviseur mogelijk.

Abrona zorgt voor secretariële ondersteuning van de CCA en de CFA.

Borging

Borging is het goed blijven regelen van medezeggenschap bij Abrona. Het is noodzakelijk om medezeggenschap van cliënten goed en werkbaar te regelen. De noodzaak daarvan gaat verder dan de wettelijke verplichting hiertoe. Een goed georganiseerde cliënten- en familieraad zijn een onmisbaar klankbord en adviesorgaan.

De rechten en bevoegdheden van de lokale en centrale cliënten- en familieraad zijn gelijkwaardig. De wetgever wil de positie van cliënten versterken. Familieraden ondersteunen dit uitgangspunt en handelen vanuit het perspectief van de cliënt.

Naast een goede structuur voor medezeggenschap moeten zowel Abrona als de cliënten- en familieraden zorgvuldig kijken naar de communicatie en cultuur rond medezeggenschap. Op alle niveaus binnen Abrona moet er nadrukkelijk aan een cliëntgerichte cultuur worden gewerkt. Een cultuur van communiceren met en door cliënten, familie, teamleiders en de organisatie. Medezeggenschap is een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Abrona evalueert jaarlijks, of aan de medezeggenschap binnen Abrona goed uitvoering wordt gegeven. Dat kan door bijvoorbeeld een bijeenkomst over medezeggenschap te beleggen met de teamleiders.

Tot slot

Medezeggenschap van cliënten is een groot goed bij Abrona. Medezeggenschap kent een formele kant en een informele kant. De WMCZ2018 is een kaderwet. En laat daarmee dus ruimte voor Abrona om zelf verder invulling te geven aan medezeggenschap, altijd handelend vanuit de bedoeling van de wet.